

Η ΠΑΛΙΑ ΑΘΗΝΑ ΞΑΝΑΞΗ
Ραδιοφωνική έκπομπή δια
τήν 17 Αύγουστου 1969

Η έκπομπή παρουσιάζεται
από τόν ΚΩΣΤΑ ΓΕΑΝΝΙΔΗΝ
καί τόν ΔΗΜΗΤΡΗ ΓΙΑΝΝΟΥ
ΚΑΚΗΝ. Τραγουδά ή ΚΑΒΙΩ
Δ Ε Ν Α Ρ Δ Ο Υ.

N° 31

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σέ λίγες μέρες Γιάγιο μπαίνει ό Σεπτέμβριος, γεγονός μεγάλο
γιά τήν παλιά 'Αθήνα πού μάς άπασχολεί στό κουβεντολόι μας.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Γεγονός μεγάλο ; Γιατί ; 'Επειδή θ' άνοιγαν τά σχολεία τέτοια
έποχή ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι γιά τά σχολεία... Στο κάτω κάτω, τό άνοιγμα τών σχολείων
θά ήτανε γεγονός γιά τόν μαθητικό κόσμο. "Ομως ή πρώτη Σε-
πτεμβρίου, ήτανε τό μεγαλύτερο γεγονός του χρόνου γιά τούς
άθηναίους καί τίς άθηναίες.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δηλαδή τί γινότανε ; Θα μέ σιάσης μ'αυτά τά μυστηριώδη.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πρώτη Σεπτεμβρίου Γιάγιο, άναστατωνότανε κυριολεκτικά όλη
ή 'Αθήνα. Πολλά μαγαζιά δέν άνοίγανε καί πολλές ύπηρεσίες
ιδιωτικές ή δημόσιες μένανε χωρίς ύπαλλήλους. Κάθε ύπάλλη-
λος παρουσιαζότανε στόν προϊστάμενό του τήν προηγούμενη μέρα
κύριε διευθυντά θά μου έπιτρέψετε αύριο πά άπουσιάσω. Γιατί
τί σας συμβαίνει ; ρωτούσε ό προϊστάμενος. Μετακομίζομε αύ-
ριο κύριε διευθυντά... 'Αμέσως ό διευθυντής έδειχνε κατανό-
ησι : "Α, μετακομίζετε ; Μέ τό καλό... Εύχαριστώ κύριε διευ-
θυντά... Καί καλορρίζικο τό καινούργιο σπίτι. Εύχαριστώ
κύριε διευθυντά.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Εξακολουθώ νά μήν καταλαβαίνω. 'Επειδή μετεκόμιζε ένας ύπάλ-
ληλος, άναστατωνότανε όλη ή 'Αθήνα ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μά, δέν μετε κόμιζε έ ν α ς πολίτης Γιάγιο. Μετεκόμιζε όλη ή
Αθήνα. "Ο λ η !

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Νομίζω ότι τώρα τά παραλές Δημήτρη. Μετειόμιζε δηλ ή 'Αθήνα;
Γιά ποιόν λόγο ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιά ποιόν λόγο δέν τό ξέρω. Ξέρω όμως πολύ καλά ότι τήν πρώτη Σεπτεμβρίου, οί δρόμοι τής 'Αθήνας γεμίζανε μέ κάρρα πού κουβαλούσανε ^{έπιπλα} ~~έπιπλα~~ κρεβάτια, ντουλάπες, τραπέζια, καρέκλες, καναπέδες πολυθρόνες...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Γραφεία, βιβλιοθήκες, μπαούλα, στρώματα, παπλώματα, κάρρα, κατρέφτες, κορνίζες, σκάφες...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα καί μήν κοροϊδεύεις. 'Από τότε υφίστατο αυτό τό έθιμο δέν τό ξέρω βέβαια, μά είναι γνωστόν ότι καταργήθηκε μέ τόν πόλεμο ~~στα~~ ^{στά} 1940, όταν ~~παρά~~ ^{έπεβλήθη} ένοικιοστάσιο. Τότε σταμάτησαν οί μετακομίσεις...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καλά, θυμάμαι βέβαια κι'έγώ πρίν από τό σαράντα κάρρα πού κουβαλούσανε έπιπλα, μά όχι σέ τόσην έκταση όπως θέλεις νά τό παραστήσης έσύ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιάγνο μου, είσαι άπιστος θωμάς, μά έγώ έχω καί ντοκουμέντα. 'Ορίστε, διάβασε έδώ στίχους του Σουρή στα 1890.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Γράφει κι'ό Σουρής γιά τήν μανία των μετακομίσεων ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Διάβασε γιά νά πεισθής.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ (Διαβάζει) Καί πάλιν ό Σεπτέμβριος. Τά ίδια καί τά ίδια μέ κάρρα καί χαμάληδες, φωνές καί κουβαλίδια. Κανείς δέν μένει σπίτι του πρόσ δόξαν του αιώνας, μετοικεσία γίνεται τής νέας Βαβυλώνας κι'έτσι μοιραίως βλέπομε τόν κάθε συμπολίτη νά φεύγη από τό σπίτι του, νά τρέχη σ'άλλο σπίτι.
- Καί πάλιν ο Σεπτέμβριος. Τί σαματάς μεγάλος φτάνουν τά έπιπλα του ενός στήν νέα κατοικία μά δυστυχώς δέν πρόλαβε νά φύγη άνόμη ό άλλος οπότε αναστατώνεται ή πᾶσα συνοικία

κι' ἔτσι λοιπόν μπερδεύονται τσουκάλια καί κανάτια
κι' οἱ πολυθρόνες τοῦ ἑνός μέ τοῦ ἄλλου τὰ κρεβάτια.

Καί πάλιν ὁ Σεπτέμβριος... Ἄνάστατη ἡ Ἀθήνα
ὅλοι μετακομίζουνε πάντοτε αὐτόν τόν μῆνα
καί ὅταν ἐγνατασταθοῦν, οἱ πάντες, κουρασμένοι
μέ τό καινούργιο σπιτικό, εἶναι ἐνθουσιασμένοι.
Μά σύντομα θ' ἀντιληφθοῦν τοῦ νέου σπιτιοῦ τό χάλι
κι' ἔτσι, τοῦ χρόνου φυσικά... μετακομίζουν πάλι.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Ἐπείσθηκε Γιάγκο ; οἱ παλαιοί ἀθηναῖοι ἐννοοῦσανε κάθε χρόνο
ν' ἀλλάζουνε σπίτι, ἔξω βέβαια ἀπό ὄσους εἶχανε δικιά τους σπί-
τια, μά αὐτοί ἦτανε τότε οἱ λιγώτεροι. Καί φυσικά μαζί μέ
τούς νοικοκυραίους πού μετακομίζανε, ἀλλάζανε συνοικία καί
οἱ κανταδόροι.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Πολύ φυσικό αὐτό. Ὁ κανταδόρος πού τραγουδοῦσε κάθε βράδυ
γιὰ τήν Ἐλενίτσα του στήν ὁδόν Μενάνδρου νά ποῦμε, ὅταν ἡ
φαμίλλια τῆς Ἐλενίτσας ἔλλαζε σπίτι, ἔλλαζε γειτονιά καί
ὁ κανταδόρος καί τραγουδοῦσε στήν Πλάκα ἢ κάπου ἄλλου, λέ-
γοντας τό περίφημο τραγοῦδι τοῦ Ροδίου : Ἄπ' τῶν ἀγγέλων τὰ
στόματα... πού θά μας τό θυμίση τώρα ἡ συνεργάτις μας Κλειώ
Δενάρδου...

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Ἄπ' τῶν ἀγγέλων τὰ στόματα κλεμένη

Κιτ.λ. κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Ἔτσι πού λές Γιάγκο ἀπό τόν καιρό πού ἔγινε τό ἐνοικιοστά-
σιο κανέναν ἀθηναῖο δέν ἔφευγε ἀπό τό σπίτι του καί τό ἔθι-
μο τῶν μετακομίσεων χάθηκε.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Μόνο τό ἔθιμο τῶν μετακομίσεων ; Καθήμανε πολλά πράγματα ἀπό
τήν παλιά Ἀθήνα. Σήμερα ὅσες ὥρες κι' ἂν γυρίζῃς σέ κεντρικά
καφενεῖα, ἀκοῦς πουθενά τό γουργούρισμα κανενός ναργιλέ ;

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ναργιλές στήν 'Αθήνα ; Δέν υπάρχει τέτοιο πράγμα. Κι' όμως μερικά χρόνια πρίν, οί ναργιλέδες βρισκόντουσαν σέ κοινή χρῆσι, τόσο πολύ πού μερικοί άθηναίοι θεριακλήδες, γιά νά μῆν βάζουνε τό στόμιο τοῦ ναργιλέ στό στόμα τους, εἶχανε δικό τους στόμιο στήν τσέπη τους καί τό προσαρμόζανε στό μαριουτσι τοῦ ναργιλέ.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ 'Ο ναργιλέσ ! θυμάμαι τό άλησμόνητο τραγουδι τοῦ Τίμου Μωρα-
 ὕτινη : Εἶσαι μοναχό στολίδι
 ἔχεις μέση δακτυλίδι,
 φιδωτή σάν τό μαριουτσι τ' άργιλέ
 κι' ἡ α ἰθέρια σου ἡ γάμπα,
 σάν φιλίλι από λάμπα
 βγαίνει μέσ' άπ' τό σκαρπίνι σου, καλέ !
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Αλήθεια, πόσα πράγματα ἔχουν εξαφανισθεῖ από τήν κοινή χρῆσι. Κι' ἕνα μέσα σ' ὄλα εἶναι ὁ παληός μυστακοδέτης... Τόν θυμάσαι τόν μυστακοδέτη ;
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Πῶς δέν τόν θυμάμαι ! 'Ο πατέρας μου καί οί μπαμπάδες μου άφοῦ στρώνανε καλά τό μουστάκι τους μέ μαντέκα μάλιστα γιά νά κολλάη, βάζανε καί τόν μυστακοδέτη από τ' αὐτιά τους καί ἔως ὅτου βγοῦνε έξω στόν δρόμο, κυκλοφορούσανε μέ τόν μυστακοδέτη μέσα στό σπίτι... Πολύ κωμικό θέαμα ἦτανε ὁ μυστακοδέτης...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί νάτι ἄλλο πού ἔχει λείψει στά χρόνια μας Γιάγιο εἶναι τά μπιστούνια.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Γιατί ; Δέν υπάρχουν μπιστο ὕνια σήμερα ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Υπάρχουν μά ὄχι ὅπως ἄλλοτε ; Σέ χρόνια λίγο παλαιότερα πρό πενήντα ἔτων μόλις, ὁ νεαρός πού τελείωνε τό γυμνάσιο σέ ἡλικία δεκαξη - δεκαεπτά ἔτων, τό πρώτο πράγμα πού ἔφρόντιζε ν' ἀποκτήσῃ ἦτανε ἕνα μπιστοῦνι, σημεῖον ἀνδρισμοῦ ἔδε.

ωρεῖτο τό μπαστοῦνι καί κανέννας νέος δέν μπορούσε νά κυκλοφορή χωρίς μπαστοῦνι, πού ἦτανε ἀπαραίτητο ἐξάρτημα τῆς ἀνδρικῆς ἀμφιέσεως. Μάλιστα ~~πολλοί~~ μπορῶ νά σοῦ πῶ, ὅτι οἱ πιό εὐποροὶ νεαροί, εἶχανε τρία τέσσερα μπαστούνια, ἀνάλογα καί ἀσορτί μέ τὰ κοστούμια τούς. "Ένας θεός πού σεβότανε τόν ἑαυτό του δέν μπορούσε νά φοράῃ κοστούμι καφε καί νά κρατᾷ μαῦρο μπαστοῦνι ἢ καλαμένιο... θεός φυλάξοι. Αὐτό θά ἦτανε μεγάλη παρατυπία.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Λοιπόν τό ἔχω ἀκούσει αὐτό. Καλαμένια μπαστούνια κρατοῦσαν μέ τό καλοκαιρινά τους κοστούμια οἱ νέοι. Λευκό κοστούμι, φαθάκι καί μπαστοῦνι ἀπό καλάμι, ἀφοῦ τό σημειώνει αὐτό καί τό περίφημο τετράστιχο τοῦ Μωραϊτίνη γιά τούς δανδῆδες τοῦ 1890 :

Μέ λινό τό κοστούμια
καί μέ θερινό φαθάκι,
νά κρατᾷς ἐν τῇ καλάμῃ
καί μπαστοῦνι ἀπό καλάμι.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα. Τόσο πολύ ἀπαραίτητο ἦτανε τό μπαστοῦνι στούς νέους ὥστε καθηγηταί τοῦ Πανεπιστημίου, τοιχοκολλοῦσαν εἰδοποιήσεις στίς πόρτες κάθε Σχολῆς : Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. φοιτηταί, ὅπως εἰσέρχωνται εἰς τήν αἴθουσαν ἄνευ ρ ἄβδου, παραδίδοντες αὐτήν εἰς τόν κλητῆρα τῆς Σχολῆς.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μέ τόν καιρό πάντως, καταργήθηκε καί ἡ μόδα τοῦ μπαστουνιοῦ. Δηλαδή, πολλά πράγματα λείφανε ἀπό τήν παλαιά Ἀθήνα : Ὁ ναργιλές, ὁ μυστακοδέτης, τό μπαστοῦνι...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι' ἄλλα πολλά Γιάγιο. Πρῶτα πρῶτα οἱ ἀνδρικές καλτσοδέτες. Σχεδόν κανέννας δέν φοράει σήμερα καλτσοδέτες. Ὅμως σέ χρόνια παλαιότερα οἱ ἀνδρικές καλτσοδέτες εἶχανε τήν πρώτη θέσι στά καταστήματα ἀνδρικών εἰδῶν καί δέν ἦτανε λίγες οἱ δεσποινίδες καί κυρίες πού προσέφεραν δῶρο σέ μιᾶ ἐορτή, ἕνα ζευγάρι καλτσοδέτες πολυτελείας σ' ἕνα μνηστήρα, σ' ἕνα σύζυγο, σ' ἕνα πατέρα, σ' ἕνα ἀδελφό...

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Οί καλτσοδέτες καί τό μακρύ έκεινο έσώρρουχο μέ τά κορδόνια
 στούς άστραγάλους... Καμμιά φορά τά κορδόνια κρεμόντουσαν
 κάτω από τό πανταλόνι καί βρισκότανε κάποιος υποχρεωτικός
 συμπολίτης νά συστήση σ'έναν περαστικό : Συγγνώμη κυρία, μα-
 ζέψ'τε τά κορδόνια σας πού σέρνονται... Κι'ό άλλος έθεωροϋσε
 τόν έαυτό του υποχρεωμένο για τήν υπόδειξι καί άπαντοϋσε :
 Σας ευχαριστώ πολύ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αύτά τά κορδόνια Γιάγκο, είχαν γίνει, πολλές φορές νά χαλάσουν
 συνοικέσια.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Σοβαρά μιλάς ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μά βέβαια. Είναι γνωστή ή ιστορία κομψής άθηναίας πού έπρόκει-
 το νά παντρευτή μέ νέο πλούσιο καί από τούς κρηφούς δανδηδες
 τής 'Αθήνας. Όμως στήν πρώτη επίσκεψι, τό συνοικέσιο χάλασε
 καί έλεγε ή νέα στις φιλενάδες της : Μά δέν μποροϋσε νά γίνη
 άλλοιως. Σκεφθήτε ότι ~~εξαφανισθεϊ~~ ήρθε στό σπίτι νά μέ ζητήσει
 από τόν μπαμπά καί κρεμόντουσαν τά κορδόνια του κάτω από τό
 πανταλόνι του.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μά θά ήτανε καί κωμικό τό θέαμα νά βλέπης έναν κομψότατο νέο,
 μέ τό μπαστούνι του, γαρύφαλο στό πέτο του σακακιου καί νά
 σέρνεται κάτω από τό πανταλόνι του ένα λευκό κορδόνι... Νομί-
 ζω όμως ότι έξω από τίς καλτσοδέτες πού έχουν εξαστραμισθεϊ
 από τήν άνδρική άμφίεσι, έχουν εξαφανισθεϊ καί οι τιράντες.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αύτές έχουν σχεδόν εξαφανισθεϊ, γιατί ακόμη υπάρχουν
 πολλοί άνδρες πού προτιμούν τίς τιράντες από τήν ζώνη. Καί
 σχετικως έχω νά σου πω καί κάτι. Γύρω στά 1900 υπήρχε κάποιος
 άθηναϊος πού έμενε στό Παγκράτι, τόσο τσιγγούνης πού δέν έν-
 νοϋσε ν'αγοράση τιράντες για τό πανταλόνι του.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Θά φοροϋσε ζώνη βέβαια.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ούτε ζώνη. Ποϋ ν'αγοράση ζώνη αυτός ό τσιγγούνης.

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί πῶς δέν ἔπεφτε τό βρακί του ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἀπλούστατα τό ἔδενε μ' ἓνα σπάγγο. Ἔφερνε τόν σπάγγο δυό τρεῖς βόλτες στή μέση του καί συγκρατοῦσε τό πανταλόνι.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μὲ σπάγγο ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα, μὲ σπάγγο. Καί ὅλη του ἡ γειτονιά τόν εἶχε βγάλει : σπαγγοραμένο. Φυσικά αὐτό τό εἶχε μάθει ὅλη ἡ Ἀθήνα καί ἀπό τότε κάθε τσιγγούνης ἀποκαλεῖται : Σπαγγοραμένος !
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ὡστε εἶναι ἀθηναϊκὴ ἐπινόησης ἡ λέξις σπαγγοραμένος.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μά νομίζω πῶς πρέπει νά θυμηθοῦμε καί κανένα τραγουδι. Τί προτείνεις ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Αὐτὴν τὴν στιγμή δέν μοῦ ἔρχεται κανένα στό μυαλό. Νά ρωτήσωμε τὴν Κλειώ... Κλειώ, κανένα παλιό ἀθηναϊκὸ τραγουδι ;
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ Ἄσπρη ἴσαι σάν τό γιασεμί...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θαυμάσια. Ἄσπρη ἴσαι σάν τό γιασεμί...
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (Μὲ συνοδεία πιάνου) Ἄσπρη ἴσαι σάν τό γιασεμί...
Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ἄσπρη ἴσαι σάν τό γιασεμί... Ἦτανε ἡ ἐποχὴ τοῦ λευκοῦ καί χλωμοῦ προσώπου. Ἡ ρομαντικὴ ἐποχὴ τοῦ Ἀχιλλέως Παράσχου ποῦ ἤθελε τὴν γυναῖκα χλωμὴ σάν φυματικὴ...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βεβαίως. Θυμήσου τίς προτιμήσεις τοῦ Παράσχου ποῦ τίς λέει σ' ἓνα ποίημά του :
- Ὡ, δέν τὴν θέλω ζωηράν νεάνιδα καί ζῶσαν
νέαν τὴν θέλω, πλήν ὠχράν, σχεδόν ὡς φθισιδῶσαν !
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί γιὰ τέτοιες ἀσθενικὲς ὑπάρξεις γινόντουσαν οἱ ἀπαγωγές στὴν παλιὰ Ἀθήνα...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Οἱ ἀπαγωγές ! Ποῦ τίς θυμήθηκες Γιάννο τίς ἀπαγωγές ; Καί ἔπρεπε νά ξέρης ὅτι μιὰ ἐρωτικὴ ἀπαγωγή, ἔγινε ἀφορμὴ ~~ἐπιπέδου πολέμου~~ ^{μεγάλου φασαγίας} στὴν Ἀθήνα.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ὁχι καὶ ~~ἐπιπέδου πολέμου~~ ! Ἡ ἀπαγωγή ; Σοβαρά μιλάς ;
^{φασαγίας.}

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σοβαρώτατα. Αυτό έγινε στά 1863, έδω κι' ένατόν έννέα χρόνια. οί ταραχές ένεινες άπειλήθησαν 'Ιουνιακά, γιατί έγιναν μήνα 'Ιούνιο. Βρισκότανε τότε στην 'Αθήνα ένα γαλλικό ίπποδρόμιο του Σουλιέ και έδινε παραστάσεις σ' ένα οικόπεδο τής οδου Φιλελλήνων. 'Ο Σουλιέ αυτός είχε μιá ύμορφη κόρη πού ήτανε ίππεύτρια. Έκανε άκροβατικά γυμνάσματα έπάνω στό άλλογό της.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μή μου πής ότι έγινε άπαγωγή τής κα δεσποινίδος Σουλιέ...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα, ένα ώρατο και θερμό βράδυ του 'Ιουνίου, ένω ή δεσποινίς Σουλιέ είχε τελειώσει τό ίππευτικό της νούμερο και είχε βγει στην πόρτα του 'Ιπποδρομίου για ν' άκούση κάτι κανταδόρους, δύο τρεις πολίτες ~~μέ βησούς δύο στρατιώτες του πυροβολικού~~, στά 1863, άρπάξανε τήν κόρη του Σουλιέ και δρόμο...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Αφορμή τής άπαγωγής, ή σεξουαλική πεύνα πού έμάστιζε τότε τούς άθηναίους.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ακριβώς. Τήν μεθεπομένη γράφανε οί έφημερίδες ότι ή γαλλίς άκροβάτις, άπήχθη μετά σ υ ν ε π ε ι θ ν ! Φυσικά ό γάλλος πατέρας της διαμαρτυρήθηκε στην πρεσβεία του και ό πρέσβυς έστειλε μιá διακοίνωσι στην Κυβέρνησι ζητώντας άποκατάστασιν τής ~~απαγωγής~~ παθούσης... Τό ζήτημα έφτασε στην 'Εθνοσυνέλευσι και ή άντιπολίτευσις εζήτησε τήν παραίτησι τής Κυβερνήσεως

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Για τήν ίππεύτρια τήν κόρη του Σουλιέ ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα. Δηλαδή είναι άπίστευτα σχεδόν αυτά τά ρεζιλίκια τής έποχής εκείνης.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Και τό αποτέλεσμα ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό αποτέλεσμα Γιατίνο ήτανε ότι οί δπαδοί των δύο παρατάξεων, ~~άρπάξανε τά όπλα και κατεβήκανε στους δρόμους...~~ Τρεις μέρες κράτησε αυτός ό ~~εμφύλιος πόλεμος~~ ^{κανον} για τήν κόρη του Σουλιέ... Φυσικά κάποτε σταμάτησε ή μάχη και ό Σουλιέ πήρε τήν κορούλα του και πήγε στό καλό...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Αυτό πού σου είπα είναι. 'Ο σεξουαλικός υποσιτισμός της εποχής, ~~έφ~~ αφού ἐπόηλωνότανε μέ τίς νυκτερινές καντάδες, ἔφτανε καμμιά φορά καί στά ἄκρα, στήν ~~ἐπιφανή~~ ἔμπρακτη ἀπόδειξι μέ τήν ἀπαγωγή. Βλέπανε τήν γυναίκα καί φλομώνανε οἱ ἄνθρωποι. Μά ἡ καντάδα, ἦτανε πάντα ἡ πρώτη ἐκδήλωση τοῦ ἐρωτικοῦ πόθου... θυμᾶμαι μιᾶ παληά καντάδα : "Ὅπως τό ρόδο τ'ἀγαπῶ... Πρόσεξε σέ παρακαλῶ τούς στίχους της, νά δῆς τό αἶσθημα πού ξεχειλίζει... ἡ Κλειώ θά μᾶς τήν τραγουδήσῃ :

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (Μέ συνοδεία πιάνου) "Ὅπως τό ρόδο τ'ἀγαπῶ...

ἔτσι ἀγαπῶ καί σένα !

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Λίγα χρόνια γιάγγω μετά τήν ἀπαγωγή της φραντσέζας, ἡ Ἀθήνα πού ἀριθμοῦσε τότε - στά 1870 - πενήντα χιλιάδες ψυχές μόνο, ἀρχίζει νά μεταβάλλεται σ'ἓνα τεράστιο κι'ἀπέραντο γιαντί.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Εἶπες γιαντί :

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Γιαντί μάλιστα. "Ἐχει καταλάβει τούς ἀθηναίους οἰκοδομικός ὄργασμός. Παντοῦ κτίζεται ἡ πόλις. Βέβαια συντελοῦν σ' αὐτό πρωτίστως οἱ ἐθνικοί εὐεργέτες πού δέν παύουν νά στέλνουν χρήματα ἀπό τό ἐξωτερικό.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Ναί, αὐτό τό ξέρω. Τότε ἔστειλε ὁ βαρῶνος Σίνας χρήματα ἀπό τήν Βιέννη γιά νά κτισθῇ ἡ Ἀκαδημία...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

'Ἡ Ἀκαδημία πού τό ἐχαρακτήριζαν οἱ ἐφημερίδες της εποχής : Τό ἀγλάϊσμα τοῦτο πάντων τῶν μνημείων τοῦ ἀναγεννωμένου της Παλλάδος ἄστεος... Καί περίπου ἐκείνη τήν ἐποχή, στέλνει καί ὁ Ζάππας χρήματα γιά νά κτισθῇ τό μέγαρο τοῦ Ζαππείου, στά 1872.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Βεχνάς τήν πέτρινη γέφυρα τοῦ Ἰλισσοῦ. Κι' αὐτήν μέ χρήματα τοῦ Ζάππα τήν ἔφτιαξαν οἱ ἀθηναῖοι. Καί μάλιστα, τήν κτίσανε πέτρινη στό ἴδιο μέρος ὅπου δυό αἰῶνες πρίν, ὑπῆρχε ἡ μαρμαρένια γέφυρα πού εἶχε κατασκευάσει ὁ Ἀδριανός.

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ακριβώς. Και τήν ὕια ἐκεῖνη ἐποχή ἔχομε μιά κλασσική μετα-
κόμισι.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πάλι μετακόμισι ; Μιλήσαμε γιά μετακομίσεις στήν ἀρχή τῆς
~~αυτοκτοκτοκτοκ~~ κουβέντας μας ἀπόψε.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αὐτή γιάγιο εἶναι ἡ πιό σημαντική μετακόμισις πού ἔγινε ποτέ
στήν 'Αθήνα. Δέν μετακομίσθησαν ἐπιπλα ἀπό σπίτι σέ σπίτι,
ἀλλά μετακομίσθησαν ὅλοι οἱ ἀθηναῖοι μαζί...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δηλαδή, πῶς μετακομίσθησαν ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ἔως τότε, γύρω στά 1870, ὁ κοσμικός περίπατος τῆς παληᾶς
'Αθήνας γινότανε στό πεδῖον τοῦ "Ἄρεως, ἐκεῖ ὅπου εἶναι σή-
μερα ἐκεῖνο τό θαυμάσιο "Ἄλσος. Τότε δέν ὑπῆρχε ἐκεῖ οὔτε
ἓνα πράσινο φύλλο. Κι' ὅμως σ' αὐτήν τήν ἀχανή ἐκτασι, εἶχανε
φευτοκτισθεῖ τρία τέσσερα καφενεῖα καί οἱ ἀθηναῖοι διασχίζα-
νε τήν κορνιοτοβριθῆ ὁδόν πατησίων γιά νά φτάσουνε τό πεδῖον
τοῦ "Ἄρ εως, ὅπου ἐπαιάνιζε καί ἡ στρατιωτική μουσική.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καταλαβαίνω τώρα τί ἔγινε. Ἐαφνικά ἔλλαξε ὁ ~~αὐτὸς~~ κοσμικός περί-
πατος τῶν 'Αθηναίων. Καί πού μετεκόμισε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θά σοῦ φανῆ παράξενο. Στήν πλατεῖα 'Ομονοίας...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Στήν πλατεῖα 'Ομονοίας ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα, στήν πλατεῖα 'Ομονοίας πού ἐν τῷ μεταξύ εἶχε δενδρο-
φυτευθεῖ καί εἶχε γίνεи ἓνας ὄρατος κηπος. Λίγο πιό πέρα,
στήν ἀρχή τῆς ὁδοῦ Τρίτης Σεπτεμβρίου, ἦτανε ἀνόμη ἓνα βαθύ
ρέμμα πού ἐχρησιμοποιοεῖτο γιά σκουπιδότοπος τῆς 'Αθήνας...
φυσικά μετεκόμισε καί ὁ σκουπιδότοπος καί ἔτσι ἡ πλατεῖα 'Ο-
μονοίας μετεβλήθη σέ κοσμικό περίπατο, ὅπου ἔπαιζε καί ἡ μου-
σική τῆς φρουρᾶς... Σπίτια ἄρχισαν νά κτίζωνται γύρω ἀπό
τήν πλατεῖα καί ἔνοιξαν διάφορα καφενεῖα καί ζαχαροπλαστεῖα.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Ἔτσι τό πεδῖον τοῦ "Ἄρεως ἐγναταλείφθηκε γιά πάντα. "Ὅμως
κάτι ἔχω ἀκούσει γιά τόν μπάριμα Γιάννη τόν κανατᾶ... Κάτι

σχετικό μέ τήν πλατεία Ὁμονοίας... ~~καταλαβαίνω~~ μου εἶχανε πει
 ὅτι ὁ περίφημος μάρμα Γιάνης ὁ Κανατᾶς, τίς Κυριακές πού δέν
 πουλοῦσε στάμνες καί κανάτια μέ τό γαϊδουράκι του, ἐμφανιζότανε
 στήν πλατεία Ὁμονοίας, τήν ὥρα τοῦ κοσμικοῦ περιπάτου καί πλησί-
 αζε τήν στρατιωτική μάντα. Τότε ὁ μαέστρος τοῦ ἔδινε εὐχαρίστως
 τήν μπαγκέττα καί ὁ μάρμα Γιάνης, σοβαρώτατος κουνουσε τά χέ-
 ρια του διευθύνοντας τάχα τήν Στρατιωτική Μουσική καί μάλιστα
 ἓνα εἰδικό κομμάτι, ἓνα ἰταλικό μάρς... εἶναι ἀλήθεια αὐτό ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Φαίνεται πῶς εἶναι ἀληθέστατο γιατί τό ἀναφέρει καί ἓνας
 ἱστορικός τῆς παλαιᾶς Ἀθήνας, ὁ Ἐπαμεινώνδας Στασινόπουλος.
 Καί μάλιστα, σ' αὐτό τό ἰταλικό ἄμβατήριο πού διηύθυνε ὁ μάρμα
 Γιάνης, οἱ ἀθηναῖοι ἔβαλαν στίχους καί ἔτσι δημιουργήθηκε τό
 γνωστότατο τραγοῦδι τοῦ Μάρμα Γιάνη τοῦ Κανατᾶ.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ὡστε αὐτή εἶναι ἡ ἱστορία τοῦ τραγοῦδιού σου εἶναι σχεδόν
 ὀρθός γιά τήν Ἀθήνα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Λένε οἱ παλαιοί ἀθηναῖοι πῶς εἶναι αὐτή. Ὅπως λένε ἐπίσης
 γιά τόν μάρμα Γιάνη ὅτι ἓνα πρωῖ ἐξαφανίσθηκε μυστηριωδῶς.
 Κανείς δέν ἔμαθε ποτέ τί ἀπέγινε ὁ Κανατᾶς. Καταλαβαίνεις ὅμως
 Γιάγιο, ὅτι μ' ἄλλα αὐτά τά νεα μέγαρα τῆς Ἀθήνας καί τοὺς κή-
 πους καί τοὺς κοσμικοὺς περιπάτους, ἡ ζωὴ ὅλο καί ἀκρίβαινε.
 Οἱ ἀθηναῖοι ἔρχιζαν νά 'χουν ἀξιώσεις ἀπό τήν ζωὴ καί ἡ ζωὴ
 ἀξιώσεις ἀπό τοὺς ἀθηναίους...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Στάσου καί κατάλαβα πού θέλεις νά καταλήξης... Εἶπες ^{μιά} ~~ἓνα~~ λέξι
 γιά τήν ζωὴ πού ὅλο καί ἀκρίβαινε... Καί θέλεις νά πῆς ὅτι τότε
 λανσαρίστηκε τό τραγοῦδι ἐκεῖνο : Στῆς ἀκρίβειας τόν καιρό.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιάγιο μου εἶσαι μάντης. Γιάγιο ἀρχίζω νά πιστεύω ὅτι δια-
 βάσεις τόν καφέ... Ἐμεῖς ἀκριβῶς ἤθελα νά φτάσω : στό τραγοῦδι
 στῆς ἀκρίβειας τόν καιρό, πού θά μᾶς τό θυμίσῃ τώρα ἡ καλή μας
 φίλη ἡ Κλειώ.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (Μέ συνοδεία πιάνου)

Στης ακρί - άντε βρέ
 στής ακρίβειας τόν καιρό
 στής ακρίβειας τόν καιρό
 έπαντρεύτηκα κι' έγω...

κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Θραΐα Γιάγνο δλα αύτά μά δυστυχώς ή ώρα πέρασε και πρέπει
 νά διακόψωμε.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Διακόπτομε για νά συνεχίσωμε τήν άλλη Κυριακή...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πάντα τήν ίδια ώρα.

Τ Ε Λ Ο Σ